

T. C.
ASKERİ YARGITAY

Esas No : 1973/68
Karar No : 1973/94

İ L A M

Türk Milleti adına adalet dağıtan Askeri Yargıtay 4. Dairesi, Askeri Yargıtay Kuruluşuna dair 1600 sayılı Kanununun 5.nci maddesi gereğince :

Başkan : Hakim Alb. N. ALKAN
Üye : " " Y. ERYILMAZ
Üye : " " A. C. AKGÜN
Üye : " " F. MARSAN
Üye : " " N. TURANAY

lerden müteakik olarak Ankara'da Askeri Yargıtay Dairesi salonunda toplandı.

Raportör : Hakim Alb. N. ALKAN dinlendi.

T.C.K. mmm 146. maddesine ve 6136 sayılı Kanuna muhalefet suçundan sanık Kamil DEDE, Neemi DEMİR ve arkadaşlarına haklarında İstanbul Sıkıyönetim K.ığı 3 numaralı As. Mahkemesince mahkûmiyete müteakik verilen 20.9.1972 tarihli hüküm sanıklar ve vekilleri tarafından temyiz edilmiş olmakla dava dosyası Başsavcılığın 6.3.1973 tarih ve 1973/236 sayılı tebliğnamesiyle 4. Daireye gelmiştir.

K A R A R : Sanık ve vekillerinin temyiz istemleri süresindedir,
GEVRİĞİ DÜŞÜNÜLDÜ :

1- Sanık Kamil DEDE'nin, Türkiye Halk Kurtuluş Partisinin bir üyesi olarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının bütünlüğünü veya bir kısmını tebdil ve tağyir veya ilgaya teşebbüs etmek kastı içinde, Ereğli Türk Ticaret Bankasının soyulması, Mete HAS ve Talip AKSOY isimli iş adamlarının kaçırlarak fiyeye alınması olaylarına katıldığı, İsrail Başkonsolosu Efraim ELROM'un kaçırlması kararında da iştirakçi olarak bulunduğu ve reyini olumlu yolda kullanmakla beraber kaçırma olayına (iş çakması sebebiyle) Neemi DEMİR'in katıldığı; diğer sanık Neemi DEMİR'in ise Türkiye Halk Kurtuluş Cephesinin üyesi olarak, T.C. Anayasasının cebran ihlali kastı altında İsrail Başkonsolosu Efraim ELROM'un İstanbul'daki ikametgâhının yerinin tespit olunması ve bilhare kaçırılmasına fiilen katıldığı, THKC'nin şartları yerine getirilmediği takdirde Elrom'un öldürüleceğine dair yazılı bildirimleri hazırlayıp muhtelif yerlere götürdüğü ve götüremediği yerlere postaladığı, ayrıca THKC, ne silah tanımlı işlerinde aktif rol oynadığı İstanbul Sıkıyönetim K.ığı 3 No.lu Askeri Mahkemesince anlaşılması üzerine, adı geçen mahkemenin 27.12.1971 tarihli ve 971/26-37 sayılı kararıyla T.C.K. mmm 146/1. maddesi gereğince sanıkların ölüm cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin hüküm, Askeri Yargıtay 4. Dairesinin 13.6.1972 tarihli ve 972/118-194 sayılı ilâmı ile, sanık ve sanık vekillerinin, (Olması fiillerin, kasıtsızlık yönünden Anayasa-ı ihlali suçlarını teşkil etmeyeceğine) ilişkin temyiz itirazları reddedildikten ve hüküm, yalnızca sanıkların gizli örgütteki durum ve katıldığı fiiller itibarıyla haklarında T.C.K. mmm 59 nou maddesi uygulanması suretiyle ölüm cezasının müebbet ağır hapis cevrilmesi yönünden bozulduktan ve Askeri Yargıtay Başsavcılığınca hüküm bu kısmına itiraz edilip işbu itiraz ise Askeri Yargıtay Daireler Kurulunun 7.7.1972 tarihli ve 972/48-48 sayılı ilâmıyla reddedildikten sonra,

mahkemeye, bu kerre 4. Dairenin ve Daireler Kurulunun bah'is konusu kararına uyularak, sanıkların T.C. Anayasasını sebren ihlâl eylemekten Stürü T.C.K. num 146/1. maddesi muhabince Stüm cezasıyla cezalandırılmasına ve T.C.K. num 59. maddesi uygulanarak bu cezanın mütebed ağır hapis cezasına çevrilmesine dair tesis olunan h'kme karşı sanıkların temyiz itirazında bulunmaması üzerine, esse- nun nev'i itibariyle re'sen yapılan temyiz incelemesine göre: sanıkların suç kasti ve suçun oluşumu y'allerinden, vaktiyle 4. Dairenin yerinde gördüğü h'kme karşı bozmaya gerektirir herhangi bir yeni delilin bozmadan sonra serdedilmesine ve T.C.K. num 146/1. maddesinin uygulanmasını müteakip T.C.K. num 59. ncu maddesinin uygulanması da mahkemeye bozmaya uyularak yapılmasına nazaran, bu sanıklar hakkındaki hüküm usül ve kanuna uygun bulunmakla ONANMASINA ;

2- Sanık İrfan UÇAR hakkında, 4. Dairenin bozma ilânına uyularak bu kerre mahkemeye, sanık için Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No.lu Askeri Mahkemesinde T.C.K. num 146/1. maddesini ihlâl etmiş olmaktan Stürü açılmış olan dâvalar sebebiyle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 3 No.lu Askeri Mahkemesindeki dâvalar arasında şahsi ve fiili irtibat bulunduğu ve asli dâvanın Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No.lu Askeri Mahkemesinde rüyet edilmekte olduğu görüldükçe İstanbul Sıkıyönetim K.lığı 3 No.lu Askeri Mahkemesindeki dâvanın bununla birleştirilmesine karar verilmiş bulunulmasına, bu surette dâvanın bir Askeri mahkemeden diğer bir askeri mahkemeye gönderilme kararının, dâvanın esasını halleden bir karar olmayıp, kararın, diğer bir askeri mahkemenin gör'vli olarak tanımlanmasından ibaret olmasına, bu nevi kararların ise temyiz kabili olmayıp usul kanununun 176 ncu maddesine göre, sanığın veya suçun Askeri Yargıya tabi olmadığı anlaşılarak verilen kararların kabili temyiz bulunmasına nazaran, sanık vekilinin, mahkemenin bu karara vaki temyiz itirazının tetkikine mahal olmamakla REDDİNE ;

3- Sanık Abdullah ÇEBİOĞLU hakkındaki İstanbul Sıkıyönetim K.lığı 3 No.lu Askeri Mahkemesinin 27.12.1971 tarihli ve 971/26-37 sayılı kararı, Askeri Yargıtay 4. Dairenin 13.6.1972 tarihli ve 972/118-194 sayılı ilânıyla (THK.C.nin bir mensubu olarak Mahir ÇAYAN tarafından Ulaş BARDAKÇI ve Rüçhan MANAS'ın İstanbul'a ön hazırlıkların yapılması için gönderilmesinden itibaren örgütte vasife aldığı, örgüt adına evler kiraladığı, buralarda örgütün evraklarını, araç ve gereçlerini sakladığı, bu araç ve gereçlerden el aletleri ile çalınan arabaların plakalarını değiştirdiği, plakalara hususi maddelerle ilâveler yaptığı, Banköy Türk Ticaret Bankası soygunundan sonra kaçmada kullanılan arabaların birini önceden kendisi kullanarak getirip banka olvarında park ettiği, tutulan evlere kamufleji sağlamak için bilerek ikametgâha gerekli eşyaları taşıdığı sabit bulunduğu sikkredilerek sanığın Anayasayı ihlâl cürmünde fer'i bir iştirakçi olduğu ve T.C.K. num 146/3. maddesi gereğince cezalandırılması icabeylediği Stünülmeden T.C.K. num 151 ncu maddesi uyarınca (Hükümete suçlu it haber vermemekten) mahkûmiyeti cihetine gidilmesi uygun görülmemek suretiyle neticeten sanık ve sanık vekillerinin kasta ve sübuta ilişkin temyiz itirazlarının REDDİ ve T.C.K. num 59 ncu maddesiyle ilgili temyiz itirazlarının ise şimdilik tetkikine l'zum olmadığı ve vasıf yönünden hüküm Komutanın ve Askeri Savcının vaki itirazı ve hile Bozulması) kararlaştırılmasına ve Filhakika mahkemeye bu bozmaya uyulup yeniden yapılan yargılama sonucunda tesis olunan 20.9.1972 tarihli ve 972/141-90 sayılı h'kme göre: Sanık Abdullah ÇEBİOĞLU'nun, Bozma kararında da geçtiği üzere T.C. Anayasasını ihlâl kasti içinde hareket ederek THKP.nin İstanbul cephesinde görev alıp bu görev icabından olarak yukarıda sayılan yardımcı ve icrayı kolaylaştırıcı eylemlerde bulunmasına, bu eylemlerinin Anayasayı ihlâl cürmüne maddi fer'i fail olarak iştirakini

kapsar şekil ve mahiyette oluşmasına ve bu hale binen T.C.K. num 146/3. maddesi uno bino uygulanmasına, mahkemeye cezanın asgari haddin uzaklaşarak tertibi sırasında asgari haddin uzaklaşmayı isabediren sebebler gerekçesi hakkında gösterilmiş olup, bunların, eylemlerin işlenmesindeki şekil ve hususiyetlerden geldiği açıklanmasına, T.C.K. num 59 nou maddesinde yer alan cezaya takdiren indirici sebeblerin ise, mahkemeye varlığı müşahade olunmayarak indirimle gidilmesi mahkemenin takdirinden bulunmasına nazaran, sanık vekilinin sübuta, 3. at sebebine, uygulamaya, takdiri indirici sebebe dayanan temyiz itirazları varid ve kabule şayan bulunmamakla REDDİNE ve sanık hakkındaki hükmün ONANMASINA ;

4- Sanık Tulay TAT hakkındaki İstanbul Sıkıyönetim Kurulu 3 No.lu Askeri Mahkemesinin 27.12.1971 tarihli ve 971/26-37 sayılı kararı, Askeri Yargıtay 4.Dairenin 13.6.1971 tarihli ve 972/118-194 sayılı ilâmi ile (THK.Cephesinin bir mensubu olarak örgüt mensuplarının giyisiler alınmasında faaliyet gösterdiği, örgüt yuvası evlere ikamet eşyaları verdiği, Mahir ÇAYAN ve Hüseyin GEVAHLIR'ı Maltepede'ki eski kocası (Anarşist eylemleri sebebiyle aranan) Bingöl ERDÜMLÜ'nün evinde sakladığı, Mahir ÇAYAN tarafından Ankara'daki örgüt merkezine götürülmesi istenilen önemli bir miktar parayı getirip ilgiliye teslim ettiği ve bu eylemleri ile Anayasaya ihlâl cürmüne maddi fer'i fail olarak iştirak ettiği cihetle delillerin yanlış değerlendirilmesi sonucunda T.C.K. num 146/3. maddesi yerine failleri ve suç delillerini gizlemek suçundan dolayı mahkumiyeti cihetine gidilmesi yerinde görülmeyip hükmün vasıf yönünden Komutanın ve Askeri Savcının itirazı veçhile BOZULMASINA ve Komutan ve Askeri Savcının T.C.K. num 146/1. maddesinden tatbikat yapılmasına ilişkin itirazı ile sanık vekilinin, suçun sübut bulunmadığına ilişkin itirazının reddine, sanık vekilinin T.C.K. num 59 nou maddesiyle ilgili itirazının ise gündelik tetkikine mahal olmadığına karar verilmiş bulunulmasına ve bu bozmadan sonra dava dosyasının mahalli mahkemeye idesiyle mahkemeye bu bozmaya uyulup yeniden yapılar yargılanmaya göre de; Sanık Tulay TAT'ın, T.C. Anayasasının ihlâl kasti altında hareket ederek THK, Cephesinin İstanbul kanada görevlisi sıfatıyla sayılan eylemlerini işleyerek yardım ve müzaheretle bulunduğu ve bu suretle T.C.K. num 146/3. maddesindeki suç işlediği anlaşılıp, bozmadan sonra da sübuta etkileyecek bir delilin zukur etmesine ve cezanın asgari haddinden uzaklaşarak ceza tayin olunması ve mürettep cezadan T.C.K. num 59 nou maddesi takdiren uygulanarak bir indirim yapılmasına herhangi bir aykırılık gerekçesiyle gösterilip filhaka bu sebeblerin kanuna herhangi bir aykırılık taşınmasına nazaran sanık ve vekilinin, varid ve kabule şayan görülmeyen temyiz itirazlarının reddine ve usul ve kanuna uygun olan hükmün ONANMASINA ;

5- Sanık Julide ZALİ hakkında ise, adı geçen mahkemenin tarih ve numarası zikredilen kararı, Askeri Yargıtay 4. Dairenin yine yukarıda zikredilen ilâmiyle (Dev-Genç mensubu İken nişanlısı Fehri ARAL ile THK.Cephesine mensubiyetle bu gizli örgütte görev aldığı, çalışmakta olduğu Tahtakale P.T.T.Telefon merkezinde memuriyetinin kendisine sağladığı imkân ve selahiyetler içinde, an-disinden sanık İlkey DEMİR tarafından istenilen rehber dışı telefon numaralarını amirlerine danışmadan ve memur arkadaşlarından da saklayarak listeler haline getirdiği ve bu gizli yolla düzenlenen ve içinde Milli Emniyet, Emniyet, Askeri makamlar, hatta Askeri Birlikler gibi kritik yerlere ait numaralar ile konsoloslukların, tüccarlara ait rehber dışı telefon numaralarını listeler halinde (diğer bir deyişle gizliliği yüzlerce numaraların çekluğuna kadar ulaşan bir orantıdaki listeleri) örgüt mensuplarından Ömer ERİM SÜBRİAN'a tevdi ettiği, bu listelerin içinde kaçırılması müzakere konusu edilen Amerikan Konsolosunun dahi rehber dışı telefon numarasının tesbit edildiğine bakılırsa) sanığın örgüt namına istihbarat işinde hassaten tembihat üzerine hareket ettiği ve şu suretle

sanığın örgüte müzaheret eylediği dosya müferecatına göre anlaşıldığı, zikredilen kararlar hükmedilmesi yersiz görülmesiyle sanık hakkındaki hükmün bozulması kararlaştırılmasına ve adı geçen mahkemeye bu bozmaya uyulup yeniden yapılan yargılama sonucunda, sanık Süleyman ZAHİR'in, dosyadaki tüm delillere ve mahkemenin gerekçeli hükmünde yer alan bu deliller ve bunların irad ve müzaheretine göre : Anayasayı ihlâl amacı ile kurulmuş THK, Cephesine mensubiyetle ve anayasayı ihlâl kastı altında yardım ve müzaheretle, gösterilen eylemlerin işleyerek yapmış bulunmasına, böylece sabit bulunan eylemlerinden ötürü sanığın T.C.K. num 146/3. maddesi mübince maddi fer'i fail olarak cezalandırılmasına, mahkemenin gerekçeli hükmünde tahkikatın tevsihinin kabul edilmediği nedeniyle de açıkladığı üzere sanığın mahkûmiyete müncer olan eylemlerinin Dev-Genç Örgütü ve buraya aidiyet verne ile bir ilgisi olmaması ve sanığın nişanlanmasından gelen usul mektubuna gantasında bulunmasıyla birlikte kendisine aidiyeti de imzasını muhtevî sabit müferecatından anlaşılması karşısında bir çelişki mevcut olmayıp yargılamanın bu cihetten bir noksanlık göstermemesine, cezanın asgari haddinden uzaklaşma ve T.C.K. num 59 ncu maddesinin mahkemeye uygulanmamasına değinme sebepler ise kararda gösterilmiş olup kanuna bir aykırılık taşınmamasına nazaran, sanık ve vekillerinin temyiz itirazları yerinde görülerek kabul edilmezden, bulunmaları REDDİNE ve usul ve kanuna uygun olan hükmün ONANMA SINA 1

6- Sanıklardan Ömer GÜVEN hakkındaki hükmün Askeri Yargıtay 4. Dairesine, dava dosyasındaki delillere göre (THK, Cephesinin Anayasayı ihlâl etmesinde sanığın fer'i surette iştirakçi olup olmadığı ve sanık, Dev-Genç İstanbul Bölge Yürütme Kurulu Başkanı sıfatını da taşıdığına göre, Dev-Genç olaylarından haberi de aynı davaya açılıp açılmadığı düşüldüğünden T.C.K. num 41/5. maddesinden mahkûmiyeti cihetine gidilmesi ve T.C.K. num 151 nci maddesinden açılmış davada bir karara varılmaması usul ve kanuna aykırı görülerek bozulmuş) olduğuna ve bozmadan sonra, mahkemeye buna uyulup gerekten bu sanık hakkında Dev-Genç olaylarından ötürü İstanbul Sıkıyasetin Komutanlığı Askeri Savcılığınca aynı davaya açıldığı yapılan yargılamada anlaşılmasına nazaran, sanık hakkında ayrı ayrı açılan bu davalar birleştirilerek eylemlerinin ve suç vasfının daha isabetle tayin ve tavsifi bakımından bu dosyadaki aynı davasını Dev-Genç davasıyla birleştirilmek üzere tefrikinin karar verilmemesi usul ve kanuna aykırı ve bu itibarla sanık ve vekillerinin temyiz itirazları yerinde görülmesiyle hükmün bu yandan BOZULMASINA ve bozma muvacehesinde sanık vekilinin suçun sübutu, tavsifi ve uygulanması ile ilgili temyiz itirazlarının tetkikine mahal olmadığına ;

7- Sanık Abdurrahman TÜRE, Muharrem TAMAR, İsmail Yüksel ERDOĞAN, Erdoğdu KANIŞOĞLU haklarındaki, İstanbul Sıkıyasetin Komutanlığı 3 numaralı Askeri Mahkemesinin yukarıda tarih ve numarası zikredilen beraet kararı Askeri Yargıtay 4. Dairece (sanıkların nemi ve tabanca sakladıkları ve hatta bu tabanca ve nermilerin, Anayasayı ihlâl etmesinden hükümlü bulunan bazı sanıklarla kendilerine verildiği ve a aralarında el değiştirildiği dosyaya göre sabit olmakta ise de, sanıkların gizli örgütten haberdar olarak ve onun emrine hizmet iradesi altında bu saklama veya el değiştirme eylemlerini yaptıkları sübuta ermemektedir. Bu itibarla sanıkların 6136 sayılı kanuna muhalefetten dolayı cezalandırılmaları lazım gelirken beraetlerine hükmedilmesi kanuna aykırı bulunduğundan beraet hükmünün nezdinde Askeri Mahkeme kurulan ve Askeri Savcının temyizine atfen re'sen bozulmasına ve bozmaya göre komutanın ve askeri savcının T.C.K. num 146,168. maddelerinden cezalandırılmalarına ilişkin temyiz sebeplerinin reddine) yolunda bozularak bu kerre bozmaya uyulmak suretiyle tesis edilen 20.9.1972 tarihli ve 972/141-90 sayılı gerekçeli hükmüne nazaran, filhalka sanıkların 6136

sayılı kanunun 13. maddesine göre bulundurulması ve taşınması suç teşkil eden (Mahkemenin kararında olaylar olarak da gösterilen) mermi ve tabancaları evlerinde muhafaza ve başka yerlere de naklettikleri anlaşılması karşısında bahsi geçen kanun mucibince cezalandırılmalarında usul ve kanuna herhangi bir aykırılık bulunmadığından sanıkların varid ve kabule şayan olmayan temyiz itirazlarına REDDİNE ve bu sanıkların hakkındaki hükmün dahi ONANMASINA As.Mah. Krlş. ve Yrg. Us. .mm 217, 221 . maddeleri ve tebliğnameye uyularak 11.4.1973 tarihinde Oybirliği ile karar verildi.

BAŞKAN
Hâkim Alb.
N.ALKAN

ÜYE
Hâkim Alb.
Y.BRYLMAZ

ÜYE
Hâkim Alb.
A.C.ARGUN

ÜYE
Hâkim Alb.
F.MARŞAN

ÜYE
Hâkim Alb.
N.TURANAY

SK.

Belirli aynadır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ